Miejska Biblioteka Publiczna
w Przasnyszu

Załącznik do
Uchwały nr VIII/50/2024 Rady Miejskiej w Przasnyszu
z dnia 28 października 2024 r.
w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju
Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej
w Przasnyszu na lata 2025-2029

Strategia Rozwoju

Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Zofii Nałkowskiej
w Przasnyszu
na lata 2025-2029

Spis treści

1. WSTĘP....4
2. WARUNKI WYJŚCIOWE....5
2.1. Siedziba Biblioteki. Historia budynku obecnej Biblioteki....6
2.2. ANALIZA WEWNĘTRZNA ZASOBÓW BIBLIOTEKI....7
2.2.1. Zasoby lokalowe i sprzętowe....7
2.2.2. Zasoby kadrowe....11
2.2.3. Budżet Biblioteki. Udział środków zewnętrznych....12
2.2.4. Księgozbiór....14
2.2.5. Charakterystyka czytelników....16
2.2.6. MBP jako biblioteka pełniąca zadania biblioteki powiatowej....18
2.2.7. Najważniejsze przedsięwzięcia i projekty....20
2.2.8. Nagrody i wyróżnienia....22
2.2.9. Ponadlokalna sektorowa współpraca i wymiana wiedzy....22
2.3. Analiza otoczenia Biblioteki....24
2.3.1. Położenie Miasta Przasnysz....24
2.3.2. Instytucje edukacyjne zlokalizowane na terenie Miasta....24
2.3.3. Miejskie instytucje kultury, sportu i rekreacji....24
2.3.4. Instytucje pomocy społecznej....25
2.3.5. Model współpracy instytucji kultury i pomocy społecznej....25
2.3.6. Organizacje pozarządowe....25
2.3.7. Zabytki....26
2.4. Charakterystyka społeczności lokalnej i jej potrzeb/problemów – wnioski z przeprowadzonych badań....27
3. ANALIZA SWOT pracy Biblioteki....28
3.1. Mocne strony....28
3.2. Słabe strony....29
3.3. Szanse....30
3.4. Zagrożenia....30
4. MISJA....30
5. WIZJA....30
6. OBSZARY ROZWOJU BIBLIOTEKI. CELE I DZIAŁANIA....31
6.1. Obszary rozwoju Biblioteki....31
6.2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE....32

7. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII....40
7.1. Zmiany prawne i organizacyjne w bibliotece....40
7.2. Monitoring realizacji planu....40
7.3. Ewaluacja....40
7.4. Komunikowanie realizacji Strategii mieszkańcom, władzom samorządowym oraz partnerom....41

1. WSTĘP

STRATEGIA to wizja i sposób działania, który służy do realizacji procesu zmian z sytuacji zastanej na oczekiwaną.

Prace nad Strategią Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu na lata 2025- 2029 trwały od lutego do października 2024 roku. W tworzeniu dokumentu uczestniczył cały zespół MBP, który podczas warsztatów diagnostycznych prowadzonych przez Annę Miodyńską – trenerkę Centrum Aktywności Lokalnej CAL, opracował cele strategiczne i operacyjne, a także objął wszystkie obszary działalności w sposób kompleksowy i interdyscyplinarny. Cenne dla sformułowania nowej Strategii były także konsultacje ze Społeczną Radą Biblioteczną działającą przy MBP. Na potrzeby niniejszego dokumentu przeprowadzono też diagnozę strategiczną, do której wykorzystano statystyki dotyczące działalności Biblioteki prowadzone przez pracowników, badania ankietowe, wywiady oraz analizę dostępnych danych dotyczących życia społecznego w Przasnyszu.

Sformułowanie Strategii Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu ma zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania wysokiej jakości usług kulturalnych, adresowanych do jej użytkowników. Znajomość założeń strategicznych stanowi ponadto ważny element motywacyjny dla pracowników instytucji.

Celem Strategii jest wskazanie kierunków rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej, który umożliwi:

- efektywne zarządzanie środkami publicznymi,
- realizację misji instytucji,
- wzbogacenie oferty kulturalno-edukacyjnej skierowanej do mieszkańców miasta Przasnysz.

Niniejszy dokument przedstawia Strategię Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu na lata 2025-2029. Jest to nowelizacja Strategii tej instytucji, która funkcjonowała w latach 2020-2024. W okresie realizacji poprzedniej Strategii Miejska Biblioteka Publiczna w Przasnyszu realizowała wyznaczone cele strategiczne i operacyjnie, dzięki temu instytucja rozwijała się zarówno pod względem proponowanej oferty kulturalno-edukacyjnej, jak i kompetencji całego zespołu pracowników.

2. WARUNKI WYJŚCIOWE

Fot.1 ***Siedziba biblioteki głównej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu (źródło: archiwum MBP)***

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu powstała dnia 12 września 1946 roku. Jest samorządową instytucją kultury, która działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 roku o bibliotekach (Dz.U. z 2022 poz. 2393 t.j.);
2. Ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2024r. poz. 87);
3. Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024r. poz. 1465 t.j.);
4. Statutu Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu.
5. Porozumienia z 11.04.2019r. między Powiatem Przasnyskim a Gminą Miasta Przasnysz w zakresie pełnienia zadań powiatowej biblioteki publicznej.

2.1. Siedziba Biblioteki. Historia budynku obecnej Biblioteki

Okazały i współcześnie zmodernizowany budynek, w którym obecnie swoją siedzibę ma Miejska Biblioteka Publiczna, pierwotnie został wzniesiony w latach 1921-1925 przy ulicy Świętomichalskiej (jak kiedyś nazywała się obecna ul. Jarosława Dąbrowskiego). Początkowo służył mieszkańcom mozolnie dźwigającego się ze zniszczeń I wojny światowej Przasnysza jako teatr miejski (taki napis widniał również na frontonie obiektu).
Początkowo wystawiano w nim spektakle i operetki z udziałem lokalnych aktorów-amatorów oraz scenicznych profesjonalistów. Z biegiem czasu dominującą rolę w gmachu przejęły seanse filmowe (do 1932 wyłącznie nieme), wyświetlane na ekranie ustawionym na scenie pod wiszącym okazałym herbem miasta. W okresie Dwudziestolecia Międzywojennego przasnyskie kino było świadkiem wielu uroczystości oraz przedsięwzięć społeczno-kulturalnych (np. akcji charytatywnych, wieców politycznych czy imprez sportowych), będących pokłosiem prężnej działalności w mieście wielu organizacji pokroju Towarzystwa Polskiej Macierzy Szkolnej, Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej i Żeńskiej, Towarzystwa Gimnastycznego
„Sokół" bądź Ochotniczej Straży Pożarnej. Z okazji obchodów 10. rocznicy odzyskania niepodległości, dn. 11.XI.1928 r. w budynku miała miejsce okolicznościowa akademia, którą zakończyło przemówienie nauczyciela gimnazjum p. Sałagi pt. „Marszałek Piłsudski jako wychowawca narodu".
Pierwszym udźwiękowionym filmem wyświetlonym na sali kinowej był obraz „Rok 1914" (z 1932 roku). W okresie okupacji hitlerowskiej seanse organizowano tylko dla Niemców, co nie pozostawało bez odpowiedzi ze strony lokalnych środowisk konspiracyjno-patriotycznych pod postacią podejmowanych pewnych prób sabotażu.
Po zakończeniu II wojny światowej, dzięki ocalałemu z wojennej pożogi projektorowi, kino mogło wznowić swoją działalność.
Dekada lat 80-tych XX wieku przynosi kres prosperity przasnyskiego „Światowida", spowodowany głównie przez dynamiczny rozwój telewizji oraz zbliżającą się erę wideo. Na początku lat 90-tych gmach przechodzi w ręce prywatnych dzierżawców, lecz kolejne pomysły na jego efektywne zagospodarowanie nie dają pozytywnych rezultatów (np. w charakterze hali targowej, za czym optował ówczesny Zarząd Miasta z burmistrzem Henrykiem Napiórkowskim na czele). Pomimo chwilowej poprawy w roku 1996, XX-te stulecie kończy się dla pierwotnego budynku kina w Przasnyszu jako zwiastun nieuniknionej dewastacji i postępującego impasu w jego potencjalnym zagospodarowaniu.
Początek XXI wieku to próby wykorzystania budynku w celach komercyjnych (m.in. zmodernizowano elewację i dokonano podziału pomieszczeń na 2 kondygnacje na potrzeby wielkopowierzchniowego
obiektu handlowego). Na szczęście (dla przyszłej działalności Biblioteki) zamysły te nie doczekały się ostatecznej realizacji.
W roku 2014 w gronie zespołu Biblioteki powstał pomysł wykorzystania budynku na potrzeby naszej instytucji. Koncepcja uzyskała akceptację władz samorządowych Miasta.

2.2. ANALIZA WEWNĘTRZNA ZASOBÓW BIBLIOTEKI

2.2.1. Zasoby lokalowe i sprzętowe

Miejska Biblioteka Publiczna w Przasnyszu jest samorządową instytucją kultury działającą na terenie miasta Przasnysza i powiatu przasnyskiego. Na mocy porozumienia między Miastem a Powiatem Biblioteka objęła formalnie zasięgiem swojej statutowej działalności teren całego powiatu.

W 2018 roku biblioteka zmieniła swoją siedzibę przeprowadzając się do nowo wyremontowanego obiektu mieszczącego się przy ul. J. Dąbrowskiego 3. W chwili obecnej Miejską Bibliotekę Publiczną im. Zofii Nałkowskiej tworzą 2 jednostki organizacyjne: biblioteka główna (z oddziałem dla dzieci i młodzieży oraz oddziałem dla dorosłych) a także Filia nr 1. Siedziby poszczególnych placówek mieszczą się w następujących punktach na terenie Miasta:

Tabela 1. Jednostki organizacyjne MBP – dane adresowe

Jednostka organizacyjna	Adres siedziby
Biblioteka główna	ul. J. Dąbrowskiego 3, Przasnysz
Filia nr 1	ul. Orlika 27A, Przasnysz

Biblioteka główna zajmuje budynek o łącznej powierzchni użytkowej 580,34 m2 przy ul. Jarosława Dąbrowskiego 3. Na parterze znajduje się:

- oddział dla dzieci i młodzieży z wypożyczalnią wyposażoną w mobilne regały, strefą dla malucha, strefą multimedialną, wnęką sceniczną. Sala biblioteczna wyposażona jest w ścianę przesuwną, dzięki której możliwe jest przekształcenie wypożyczalni w salę wielofunkcyjną
- pokój gromadzenia i opracowania zbiorów
- gabinet dyrektora
- pokój głównej księgowej z serwerownią
- pokój socjalny
- toalety
- pomieszczenie gospodarcze
- magazyn
- magazynek.

Z parteru prowadzi wyjście do letniej czytelni o powierzchni 113,85 m2.

Piętro I budynku zajmuje:

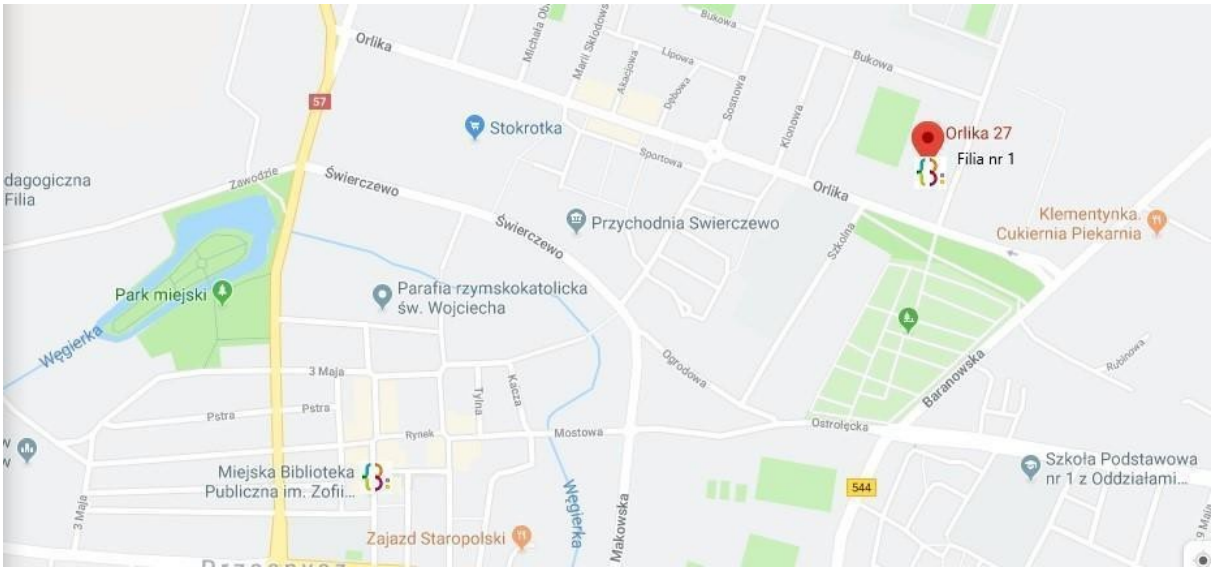
- oddział dla dorosłych z wypożyczalnią i czytelnią, strefą relaksu i punktem multimedialnym oraz wydzielonym księgozbiorem regionalnym.
- sala szkoleniowa
- toalety.

Na II piętrze znajduje się sala warsztatowa wyposażona w aneks kuchenny o powierzchni 29,79 m2.

Biblioteka główna dostępna jest dla osób z niepełnosprawnością – znajduje się tu platforma windowa, dzięki której osoby te mogą dostać się na każdy poziom budynku. Wejście główne pozbawione jest stopni i progów. Oddział dla dzieci i młodzieży oraz oddział dla dorosłych zostały wyposażone w stanowiskowe pętle indukcyjne ułatwiające obsługę czytelników z niepełnosprawnością słuchu. W roku 2022 – w związku z realizacją grantu w ramach programu „Kultura bez barier" - w budynku biblioteki głównej zamontowano tabliczki brajlowskie na drzwiach poszczególnych pomieszczeń, system przywoławczy w toaletach oraz system nawigacyjny ułatwiający korzystanie z budynku osobom starszym i osobom z niepełnosprawnością wzroku. Budynek został także wyposażony w krzesło ewakuacyjne ułatwiające ewakuację w sytuacji zagrożenia osobom z trudnościami w poruszaniu się.

W Przasnyszu działa także Filia nr 1 Biblioteki:

- **Filia nr 1** działa w lokalu wynajmowanym od Spółdzielni Mieszkaniowej (powierzchnia 79,4 m^2) mieszczącym się w granicach dużego osiedla mieszkaniowego. Lokal jest dostępny dla osób z niepełnosprawnością ruchową. W roku 2015 roku wybudowano tu podjazd, który ułatwia osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich oraz rodzicom z małymi dziećmi dostanie się do placówki. a wszystkie pomieszczenia Filii znajdują się na jednym poziomie. W roku 2022 w ramach projektu „Kultura bez barier" czytelnia Filii przeszła gruntowny remont: zlikwidowano ścianę działową, wymieniono drzwi, podłogę, pomalowano pomieszczenie i zakupiono nowe wyposażenie, dzięki czemu czytelnia stała się bardziej dostępna dla osób z trudnościami w poruszaniu się i osób starszych.

Rys. 1. ***Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych Miejskiej Biblioteki Publicznej na planie Miasta Przasnysz***

Warunki lokalowe jednostek organizacyjnych MBP przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Powierzchnia użytkowa jednostek organizacyjnych MBP

Jednostka organizacyjna	Powierzchnia w m^2
Biblioteka główna	694,19 m^2
Filia nr 1	79,4 m^2
SUMA	773,59 m^2

**Opracowanie własne na podstawie statystyki GUS*

Powyższe dane określające warunki funkcjonowania Biblioteki są dowodem na to, że problemy związane z infrastrukturą (zwłaszcza w odniesieniu do Filii nr 1) wykazane w poprzedniej Strategii zostały w dużej części zniwelowane. Remont czytelni sfinansowany w ramach przedsięwzięcia grantowego „Podróż bez barier" pozwolił na powiększenie przestrzeni, poprawę estetyki i funkcjonalne wyposażenie.

Baza sprzętu komputerowego Miejskiej Biblioteki Publicznej zawiera:

- 22 stacjonarne zestawy komputerowe wraz z oprogramowaniem,
- 1 serwer,
- 15 laptopów,
- 6 tabletów,
- 3 czytniki książek,
- 6 urządzeń wielofunkcyjnych oraz 9 drukarek,
- 2 drukarki etykiet,
- 1 kserokopiarka.

Ponadto Biblioteka dysponuje:

- 4 aparatami fotograficznymi,
- 3 projektorami multimedialnymi,
- 2 ekranami sufitowymi,
- 3 ekranami przenośnymi,
- 2 zestawami nagłośnieniowymi mobilnymi,
- 1 zestawem nagłośnieniowym zamontowanym na stałe,
- 9 czytnikami kodów,
- 2 telewizorami,
- 3 robotami Photon
- 6 robotami (ozoboty)
- 1 fotelem audio,
- 1 konsolą xbox
- 1 kamerą z mikrofonem
- 2 czytakami
- 4 przenośnymi odtwarzaczami płyt CD

Obsługa infrastruktury sieciowej:

- 1 router sieciowy
- 4 switch do obsługi infrastruktury sieciowej
- 3 Access Point wifi tp - link
- 1 rejestrator kamer + 17 kamer + monitor.

Procesy biblioteczne, w tym elektroniczna obsługa czytelnika, oparte są w Miejskiej Bibliotece Publicznej o system biblioteczny MAK+. Zdecydowaną większość zbiorów wprowadzono do elektronicznego systemu bibliotecznego. Według stanu na koniec 2023r. - do systemu wprowadzono 99% całości księgozbioru. Placówki świadczą usługi kserograficzne dla użytkowników zewnętrznych.

Na modernizację zasobów sprzętowych (głównie bazy sprzętu komputerowego i elektronicznego) w latach 2016-2018 Biblioteka pozyskała środki zewnętrzne z dwóch programów:

- „Kraszewski. Komputery dla bibliotek 2016" - programu Instytutu Książki. W roku 2016 MBP otrzymała grant w wysokości 27.200 zł;
- dofinansowanie na wyposażenie (w tym na sprzęt elektroniczny i komputerowy) w ramach konkursu z Działania 5.3 Dziedzictwo kulturowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na realizację projektu *Rozszerzenie oferty kulturalnej w Przasnyszu poprzez inwestycję infrastrukturalną i doposażenie miejskich instytucji kultury* (realizacja w latach 2017-2018)

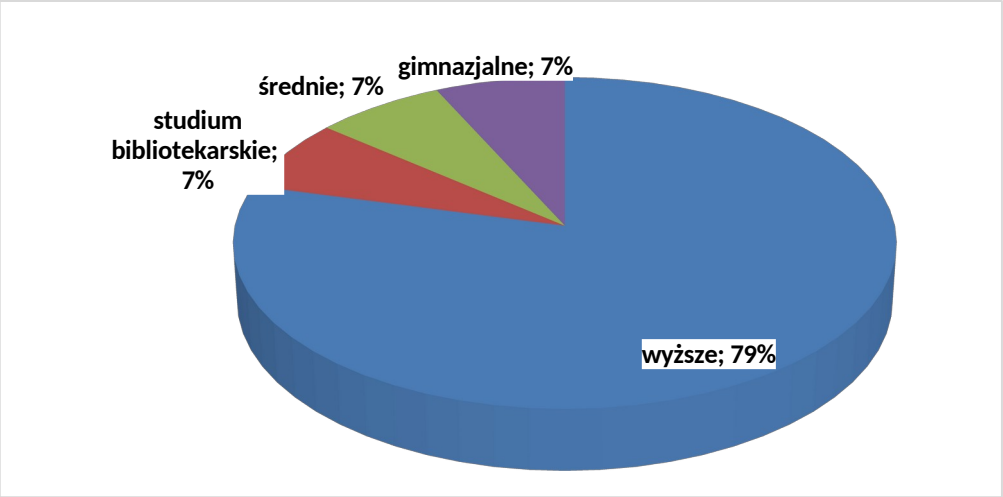
2.2.2. Zasoby kadrowe

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Przasnyszu pracuje łącznie 15 osób - w tym 2 osoby przebywają na urlopie macierzyńskim (stan na 30.06.2024) :

- 14 osób na pełnych etatach: 1 osoba na stanowisku dyrektora, 10 na stanowiskach bibliotekarskich, 1 pracownik obsługi biurowej, 2 pracowników gospodarczych,
- 1 osoba na ¼ etatu: główna księgowa.

W strukturze wykształcenia większość pracowników (79% - 12 osób) posiada wykształcenie wyższe, 7% (1 osoba) posiada wykształcenie bibliotekarskie zdobyte w studium bibliotekarskim, 7% (1 osoba) ma wykształcenie średnie, 7% (1 osoba) ma wykształcenie gimnazjalne. Kadra pracowników posiada przygotowanie merytoryczne do pełnienia obowiązków służbowych na obejmowanych stanowiskach. Strukturę wykształcenia pracowników merytorycznych Miejskiej Biblioteki Publicznej obrazuje poniższy wykres:

Wykres 1. Struktura wykształcenia pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu

**Opracowanie własne na podstawie statystyk GUS.*

2.2.3. Budżet Biblioteki. Udział środków zewnętrznych

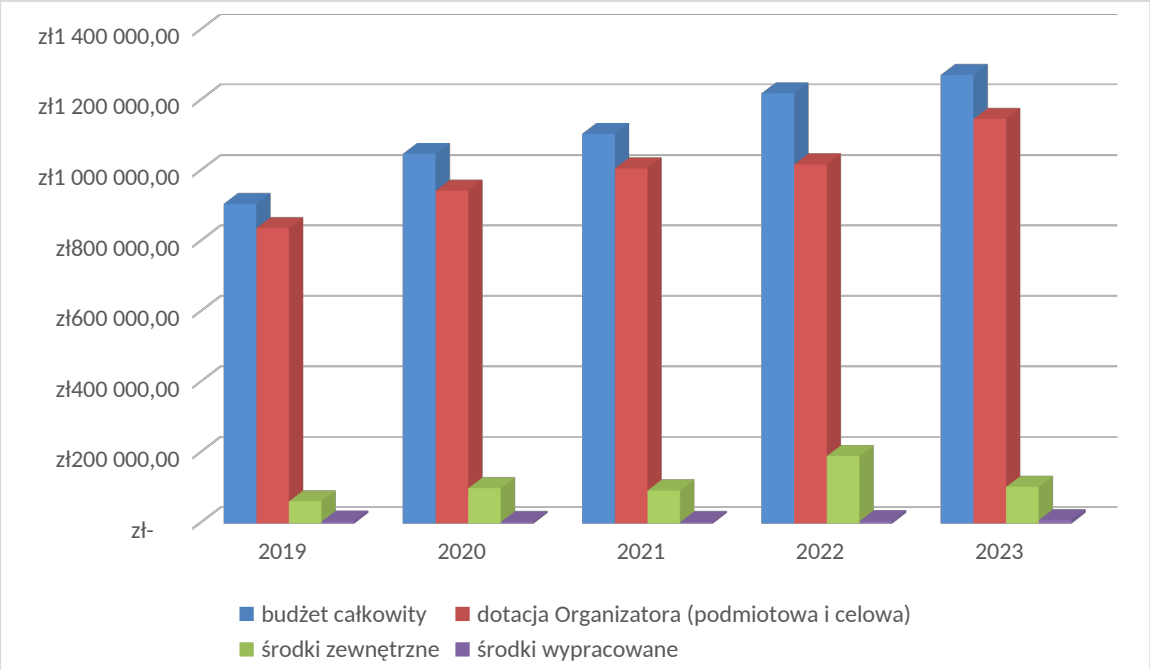
Biblioteka finansowana jest z budżetu Miasta Przasnysz. Ponadto na realizację zadań wynikających z Porozumienia pomiędzy Gminą Miasta Przasnysz a Powiatem Przasnyskim z 11.04.2019 MBP otrzymuje dotację celową przekazywaną Miastu przez Powiat Przasnyski. Od roku 2019 w wysokości rocznie – 36.000 zł i podlega corocznie podwyższeniu o wskaźnik cen towarów i usług ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy (w latach 2011-2018 kwota ta wynosiła ok. 10.000 zł).

Działalność Biblioteki finansowana jest także z pozyskanych środków zewnętrznych (dotacje, granty). Niewielką kwotę budżetu stanowią także środki wypracowane przez Bibliotekę (usługi kserograficzne) oraz regulaminowe kary naliczane czytelnikom za przetrzymane książki.

W 2023 całkowity budżet MBP wynosił 1 273 228,10 zł, z czego dotacja podmiotowa i celowa Miasta Przasnysz (łącznie z dotacją Powiatu Przasnyskiego) to 1 148 300,00 zł, pozyskane środki zewnętrzne: 104 075,00 zł, środki wypracowane przez Bibliotekę (usługi ksero i kary za przetrzymane książki): 9 511,50 zł.

Wysokość budżetu (z uwzględnieniem środków zewnętrznych) Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu w latach 2019-2023 obrazuje poniższy wykres:

Wykres 2 i Tabela 3: Wysokość budżetu MBP i udział środków zewnętrznych (w zł) w latach 2019-2023

rok	budżet całkowity	dotacja Organizatora (podmiotowa i celowa)	środki zewnętrzne	środki wypracowane	% udziału środków zew. w budżecie
2019	907109	838500	63100	5509	6,95
2020	1049326	945000	100040	4286	9,53
2021	1105993	1008000	94025	3968	8,50
2022	1221081	1019700	191595	6620	15,69
2023	1273228	1148300	104075	9511	8,17
	5556737		552835		9,95%

Źródło: Sprawozdania z działalności MBP w Przasnyszu za lata 2019-2023

W latach 2019-2023 średni udział środków zewnętrznych w budżecie Biblioteki wynosi blisko 10%. Związane to jest z pozyskiwaniem grantów głównie na działalność bieżącą (realizacja tzw. „projektów miękkich"). Szczegółowo projekty te zostały omówione w części dotyczącej działalności Biblioteki. W tym okresie zwiększała się także dotacja Organizatora w formie dotacji podmiotowej i celowej. Związane jest to przede wszystkim z postępującą w tym okresie inflacją.

2.2.4. Księgozbiór

Biblioteka nieodwołalnie kojarzy się z książkami. To księgozbiór stanowi jej serce i centrum, wokół którego skupia się cała działalność instytucji. Dlatego dbałość o dobry stan księgozbioru jest jednym z ważniejszych zadań dyrektora i pracowników biblioteki.

Od 2012 roku systematycznie przeprowadzane są: skontra i selekcja księgozbioru. Dzięki inwentaryzacji (skontrum) dokładnie określa się stan księgozbioru, ubytki względne i bezwzględne. W roku 2018 w Bibliotece zakończono – prowadzoną od 6 lat akcję odświeżania i selekcji księgozbioru – wycofywania znacznych ilości książek zniszczonych, zdezaktualizowanych. Od roku 2019 przeprowadzana jest systematyczna selekcja księgozbioru (do ilości egzemplarzy nowo zakupionych książek).

Rutynową selekcję księgozbioru – systematyczne wycofywanie książek zdezauktualizowanych, zniszczonych, zaczytanych przeprowadza się przynajmniej dwa razy w roku. Dzięki temu tworzy się miejsce dla nowości wydawniczych, o które najczęściej pytają czytelnicy Biblioteki.

Oprócz książek w formie tradycyjnej (papierowej), czytelnicy mają także dostęp do książek w wersji mówionej (audiobooków) oraz e-booków (książki w formie elektronicznej) zgromadzonych w Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica (CWPN Academica) – systemu udostępniania publikacji cyfrowych należących do zbiorów Biblioteki Narodowej. Ponadto w ramach Mazowieckiego Konsorcjum od 2020 roku nasi czytelnicy mają dostęp do e-booków i audiobooków zgromadzonych na platformach EMPIK GO lub LEGIMI.

Tabela 4. Zestawienie ilościowe księgozbioru biblioteki w roku 2012 i 2023r.:

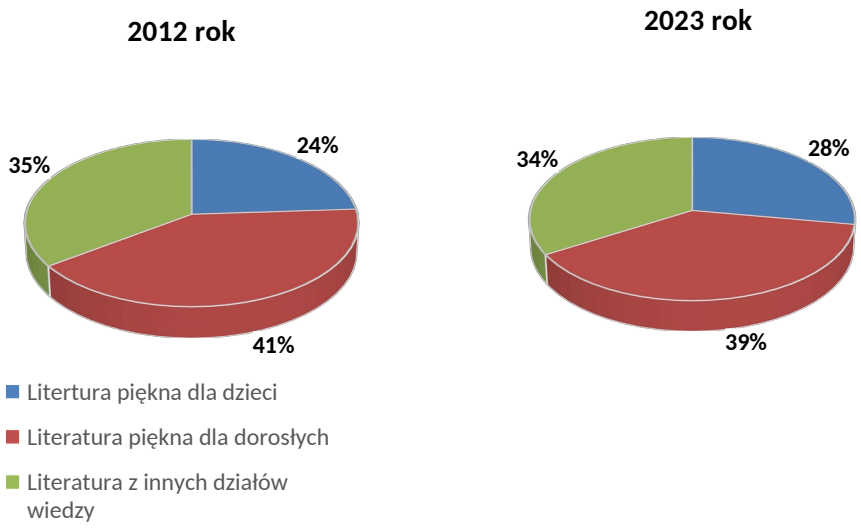
Rodzaj literatury	**Ilość woluminów w 2012r.**	**Ilość woluminów w 2023r.**	**Ubyło w latach 2012-2023**
Literatura piękna dla dzieci	19938	15639	4299
Literatura piękna dla dorosłych	33791	22280	11511
Literatura z innych działów wiedzy	29267	18659	10608
Razem	82996	56578	26418

Źródło: Sprawozdania z działalności MBP w Przasnyszu za 2012 i 2023

Celem selekcji jest zmiana polegająca na zwiększeniu jakości księgozbioru względem jego ilości. Jak wynika z powyższego zestawienia z księgozbioru usunięto w większości pozycje z literatury pięknej dla dorosłych (w większości zniszczone lub niewypożyczane egzemplarze) oraz z zakresu literatury popularnonaukowej (pozycje zdezaktualizowane).

Proces planowania selekcji polegał i polega na zachowaniu właściwych proporcji księgozbioru. Cel ten został osiągnięty, co pokazuje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 3. Struktura jakościowa księgozbioru MBP w latach 2012 i 2023

Źródło: Sprawozdania z działalności MBP w Przasnyszu za 2012 I 2023r.

Z przedstawionych danych wynika, iż nadal przeważającym rodzajem literatury w MBP jest literatura piękna dla dorosłych. W tym okresie zwiększono – w stosunku do całości księgozbioru – procent literatury dla dzieci.

Księgozbiór jest systematycznie odświeżany. Równocześnie z procesem selekcji w latach 2013-2023 znacznie zwiększono zakupy nowości książkowych. Cztery ostatnie lata pod tym względem odbiegają od trendu zwyżkowego. Przyczyną jest zmniejszenie dotacji na zakup książek przekazywanych Bibliotece w formie dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz ciągle rosnące ceny papieru, a co z tym się wiąże – ceny książek.

Tabela 5. Liczba zakupionych woluminów w latach 2013-2023

Rok	Ilość zakupionych woluminów
2013	1591
2014	2030
2015	2040
2016	2130
2017	2095
2018	1977
2019	2141
2020	1812
2021	1346
2022	1508
2023	1698
Razem	20368

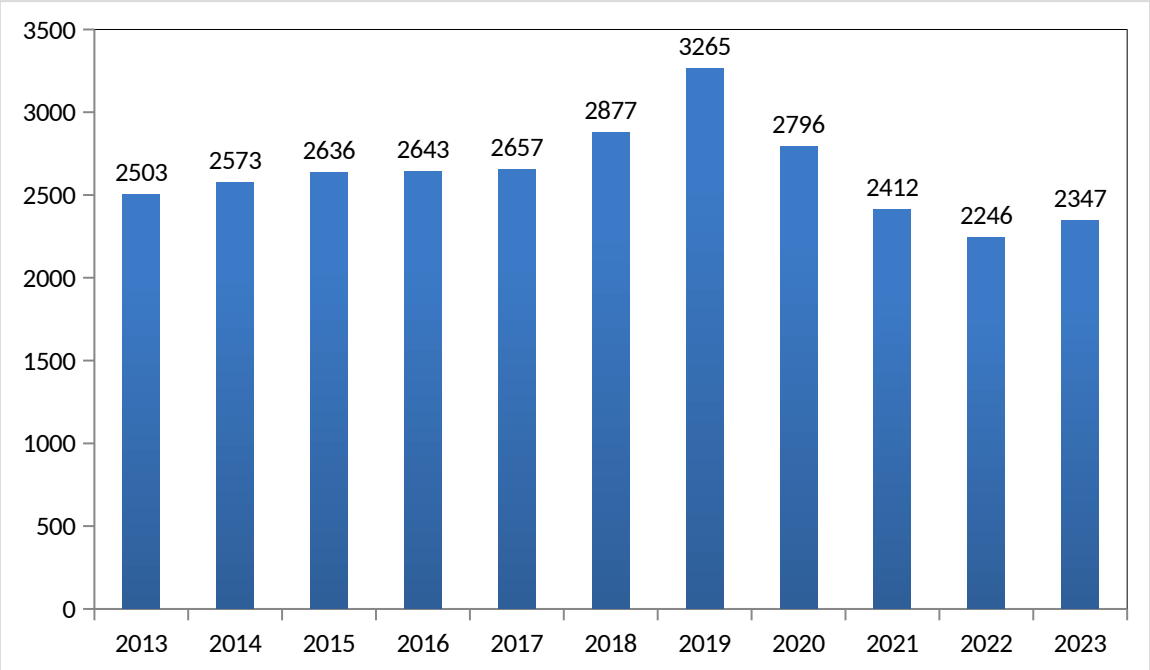
Źródło: Sprawozdania z działalności MBP w Przasnyszu za lata 2013-2023

Jednocześnie w roku 2013 zapoczątkowano systematyczne wprowadzanie do księgozbioru biblioteki **nowych form książki**: audiobooków i e-booków. Łącznie w tym okresie zakupiono 978 audiobooków oraz umożliwiono czytelnikom dostęp do tysięcy książek elektronicznych (e-booków) zgromadzonych na platformie Ibuk Libra, LEGIMI i Empik Go.
W roku 2017 biblioteka zakupiła (ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Partnerstwo dla książki") 3 czytniki e-booków. Pracownicy szkolą osoby chętne z korzystania z tych urządzeń.
Od 2023 roku Biblioteka wprowadziła także do swoich zbiorów nową kategorię: gry planszowe. Gry cieszą się popularnością wśród czytelników oddziału dla dzieci i młodzieży.

2.2.5. Charakterystyka czytelników

W latach 2013-2019 czytelnictwo w MBP systematycznie wzrastało, osiągając znaczny skok w roku 2019 (Wykres 4). Zbiega się to z rozpoczęciem działalności Biblioteki w nowej siedzibie (efekt „nowego miejsca") i bogatszą ofertą edukacyjno-kulturalną zaproponowaną mieszkańcom Przasnysza przez instytucję. W latach 2020-2021 notujemy spadek liczby czytelników spowodowany przede wszystkim czasowym zamykaniem Biblioteki związanym z obostrzeniami stanu epidemicznego.

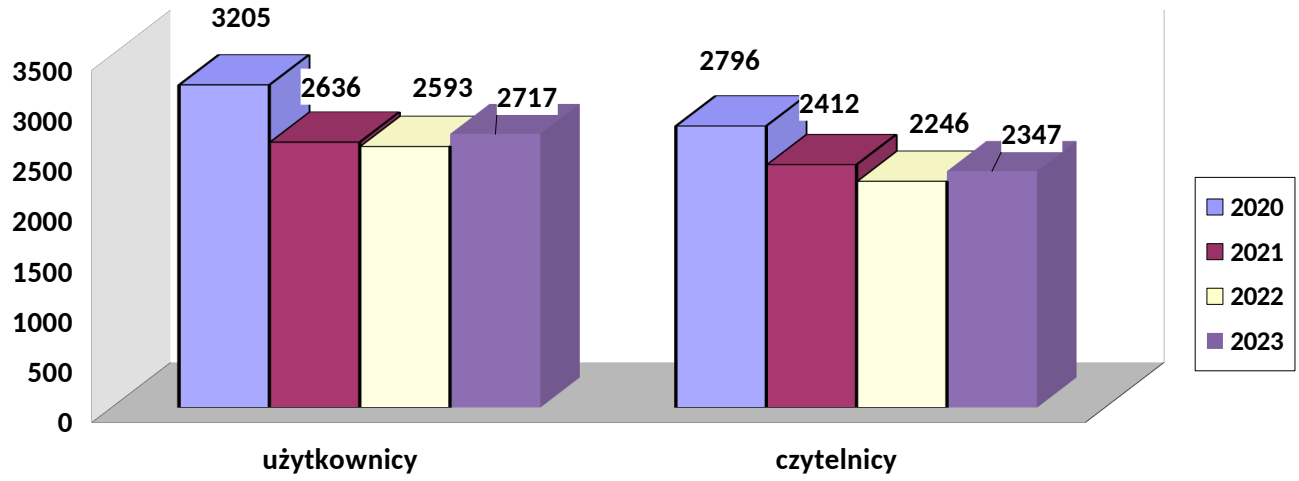
Wykres 4. Liczba czytelników w latach 2013-2023

Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu za lata 2013-2021.

Rok 2023 to pierwszy okres po ogłoszeniu stanu zagrożenia epidemicznego, w którym wszystkie wskaźniki dotyczące czytelnictwa znowu zaczęły rosnąć.
W stosunku do analogicznego okresu roku 2022 wzrosła liczba użytkowników (osób korzystających zarówno z księgozbioru jak i innych usług oferowanych przez Bibliotekę: komputery, dostęp do internetu, prasa) – więcej o 124 osób (wzrost o 4,8%) oraz czytelników zarejestrowanych (osób korzystających wyłącznie z księgozbioru) - więcej o 101 (wzrost o 4,5%). (wykres 5)

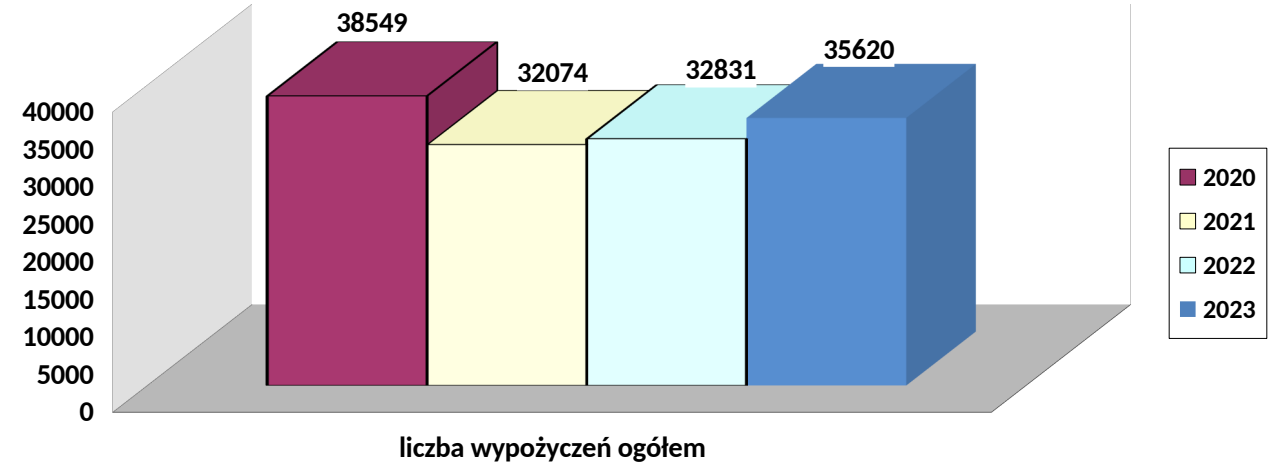
Wykres 5 : Porównanie danych dot. liczby użytkowników i czytelników w latach 2020-2023

Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu za lata 2020-2023

Powyższy wykres obrazuje, iż tendencje spadkowe w zakresie liczby osób korzystających ze zbiorów Biblioteki zostały zahamowane. Wskaźniki z roku 2023 są wyższe niż w analogicznym okresie w 2022 roku.
Wskaźniki dotyczące liczby wypożyczeń wzmacniają to przekonanie – tutaj zanotowano w stosunku do roku 2022 wzrost o 2789 wypożyczonych pozycji (wzrost o 8,5%).

Wykres 6. Porównanie danych dot. liczby wypożyczeń zbiorów w latach 2020 - 2023

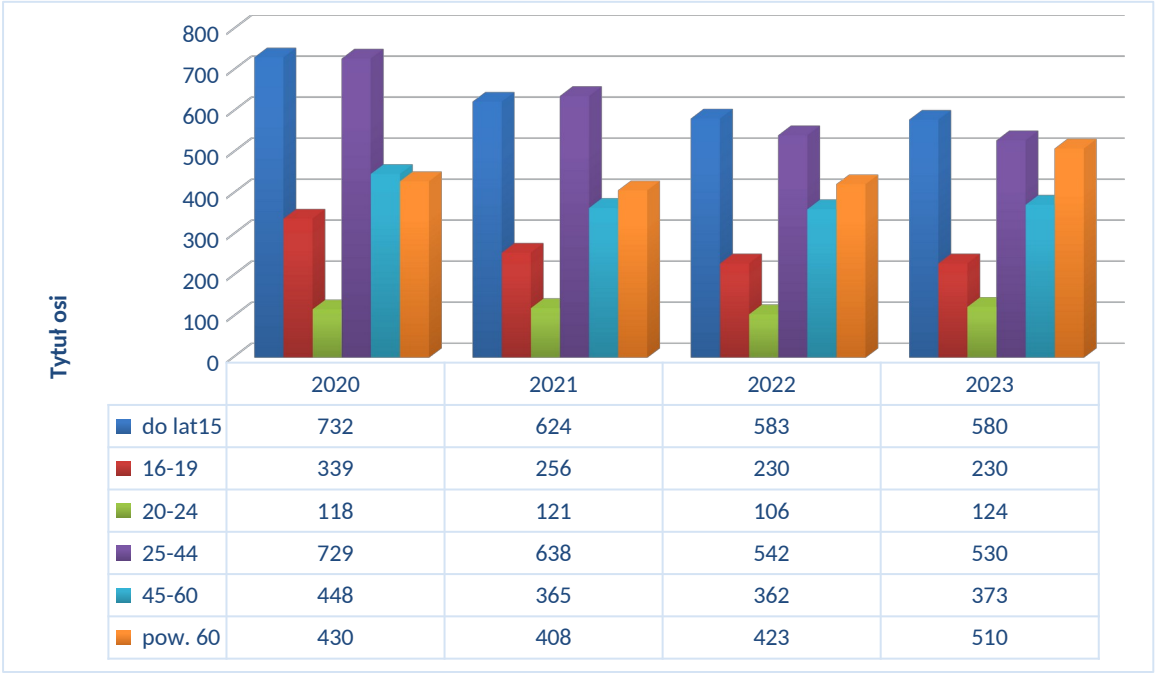

Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu za lata 2020-2023

Z analizy danych statystycznych wynika, iż w latach 2020-2023 najaktywniejszą grupę czytelników Biblioteki stanowi osoby dorosłe w wieku 25-44 lat oraz dzieci do lat 15, a najniższą stanowią osoby w wieku 20-24 lata (jest to skutek wyjazdów młodzieży w tej grupie wiekowej na studia i do pracy do innych miejscowości).

Strukturę wiekową czytelników Biblioteki za lata 2020-2023 obrazuje poniższy wykres:

Wykres 7. Aktywność czytelnicza w poszczególnych grupach wiekowych w latach 2020-2023

	2020	2021	2022	2023
do lat15	732	624	583	580
16-19	339	256	230	230
20-24	118	121	106	124
25-44	729	638	542	530
45-60	448	365	362	373
pow. 60	430	408	423	510

* *Opracowanie własne na podstawie statystyk GUS za lata 2020-2238*

2.2.6. MBP jako biblioteka pełniąca zadania biblioteki powiatowej

Miejska Biblioteka Publiczna od roku 2011 na mocy Porozumienia między Powiatem Przasnyskim a Gminą Miasta Przasnysz pełni zadania powiatowej biblioteki publicznej. Do zadań tych zalicza się w szczególności:[1]

1. gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych,
2. obsługa użytkowników, przede wszystkim udostępnianie zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej, zwłaszcza informowanie o zbiorach własnych, innych bibliotek, muzeów i ośrodków informacji naukowej, a także współdziałanie z archiwami w tym zakresie,
3. zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa Powiatu Przasnyskiego oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury,
4. gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych służących obsłudze potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, zwłaszcza dotyczących wiedzy o własnym regionie oraz jego dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy,
5. pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznego, organizowanie obiegu wypożyczeń międzybibliotecznych, opracowywanie i publikowanie bibliografii regionalnych, a także innych materiałów informacyjnych o charakterze regionalnym,
6. udzielanie bibliotekom pomocy instrukcyjno – metodycznej i szkoleniowej,
7. sprawowanie nadzoru merytorycznego w zakresie realizacji przez gminne biblioteki publiczne zadań określonych w art. 27 ust. 5 ustawy o bibliotekach,
8. wykonywanie zadań związanych z funkcjonowaniem ogólnokrajowej sieci bibliotecznej,

[1] Zadania określa §1 Porozumienia zawartego w dn. 11.04.2019 pomiędzy Powiatem Przasnyskim a Gminą Miasta Przasnysz w sprawie przyjęcia od Powiatu Przasnyskiego zadań w zakresie prowadzenia powiatowej biblioteki publicznej.

9. współdziałanie z publiczną biblioteką wojewódzką, szczególnie w zakresie tworzenia i rozbudowy Mazowieckiego Systemu Informacji Bibliotecznej.

Na realizację powyższych zadań Powiat Przasnyski przekazuje corocznie dotację celową.
Sieć bibliotek działających na terenie powiatu przasnyskiego:
Przasnysz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej Biblioteka główna
Filia Nr 1

Chorzele
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna Filia dla Dzieci i Młodzieży
Filia Duczymin
Filia Krzynowłoga Wielka Filia Krukowo
Filia Zaręby

Czernice Borowe
Gminna Biblioteka Publiczna

Jednorożec
Gminna Biblioteka Publiczna Filia Olszewka
Filia Parciaki

Krasne
Gminna Biblioteka Publiczna Filia Zielona

Krzynowłoga Mała
Gminna Biblioteka Publiczna

Bogate
Gminna Biblioteka Publiczna im. J. Narzymskiego Filia Dobrzankowo
Filia Karwacz

Ogółem: 18 placówek

W roku 2021 rozpoczęto cykliczne, comiesięczne spotkania online (ze względu na obostrzenia związane ze stanem epidemii) z dyrektorkami gminnych bibliotek powiatu przasnyskiego w ramach ogólnopolskiej sieci dyrektorów bibliotek publicznych „InicJATyWy". Spotkania kontynuowano w latach następnych, już w formule spotkań stacjonarnych. Pozwalają one na wymianę wiedzy, doświadczeń, wsparcie w rozwiązywaniu problemów oraz generowanie pomysłów na wspólne działania. Owocem tych spotkań była organizacja:

- dwóch konferencji z okazji Dnia Bibliotekarza
  - „Moja, Twoja, Nasza Biblioteka - rola bibliotek publicznych w rozwoju potencjału kulturalnego powiatu przasnyskiego" (2023)
  - "Wielkie moce małych bibliotek" (2024)

W wydarzeniach wzięli udział pracownicy bibliotek powiatu przasnyskiego oraz

Organizatorzy tych instytucji z poszczególnych gmin. Była to okazja do prezentacji działań bibliotek naszego regionu.

- warsztatów integracyjnych dla pracowników bibliotek gminnych: spotkania pozwalają na lepsze poznanie się i wzajemną inspirację (2022, 2023, 2024).
- Wizyty studyjnej dyrektorek bibliotek publicznych powiatu przasnyskiego w Bibliotece Publicznej w Lubiczu (woj. kujawsko-pomorskie) – wymiana inspiracji i dobrych praktyk (2024)

MBP organizuje także szkolenia i warsztaty skierowane do pracowników i dyrektorów bibliotek gminnych (w latach 2020-2023) oraz wspiera merytorycznie w obszarach związanych z zarządzaniem instytucją kultury oraz w zakresie warsztatu pracy bibliotekarza.

2.2.7. Najważniejsze przedsięwzięcia i projekty

Na przestrzeni ostatnich lat oferta kulturalna Biblioteki wzbogaciła się o wiele nowych przedsięwzięć, w tym działania związane z czytelnictwem, działania związane z promocją wartościowego wykorzystania wolnego czasu przez czytelników Biblioteki, działania promujące przedsięwzięcia realizowane przez Bibliotekę w mediach lokalnych oraz Internecie.

Najważniejsze z nich realizowane w latach 2020-2023 to:

2020

- „Wszystko gra!" – całoroczny cykl imprez i wydarzeń w ramach programu Partnerstwo dla książki ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- „Recepta na szczęście" - całoroczny cykl imprez i wydarzeń w ramach programu Partnerstwo dla książki ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- „Biblioteka otwarta na ludzi i nowe e-moc(j)e" całoroczny cykl imprez i wydarzeń online w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Kultura w sieci"
- „kLUB BIBLIOTEKI!" – projekt cyklu warsztatów zakładający aktywność i integrację wokół Biblioteki mieszkańców Przasnysza realizowany z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

2021

- „LEMoniadowy MIX" - całoroczny cykl imprez i wydarzeń w ramach programu Partnerstwo dla książki ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- „Otwarte. Zapraszamy!". Pierwszy rok dwuletniego projektu rozpisanego na lata 2021-22 w ramach Programu BLISKO Narodowego Centrum Kultury.

2022

- „Świet(l)na Biblioteka" - całoroczny cykl imprez i wydarzeń w ramach programu Partnerstwo dla książki ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- „Otwarte. Zapraszamy!" - drugi rok dwuletniego projektu rozpisanego na lata 2021-22 w ramach Programu BLISKO Narodowego Centrum Kultury. W roku 2022 w ramach projektu zrealizowaliśmy 5 inicjatyw oddolnych – propozycji mieszkańców, które sfinansowaliśmy z dotacji projektowej
- „Podróż bez barier" – przedsięwzięcie realizowane w latach 2022-2023 w ramach projektu

„Kultura bez barier”, którego realizatorem jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Przedsięwzięcie zakładało działania infrastrukturalne (remont czytelni Filii nr 1, montaż planów tyflograficznych i tabliczek brajlowskich, zakup audiobooków i książek z dużą czcionką) oraz merytoryczne (szkolenia pracowników, włączająca oferta edukacyjno-kulturalna), których celem było zwiększenie dostępności naszej instytucji dla osób ze szczególnymi potrzebami.

2023

- „Siedem życzeń” - w ramach programu MKiDN „Partnerstwo dla książki”, w którym proponowaliśmy mieszkańcom Przasnysza udział w różnorodnych wydarzeniach promujących czytelnictwo;
- „Podróż bez barier” – drugi rok przedsięwzięcia grantowego realizowanego przez Bibliotekę w ramach Programu „Kultura bez barier”, którego Liderem był Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pozwolił na zakup książek z dużą czcionką, audiobooków, scenicznego zestawu oświetleniowego oraz realizację dwóch spotkań autorskich i trzech koncertów, festynu integracyjnego dla dzieci, w których licznie wzięli udział mieszkańcy Przasnysza.

Ponadto w Bibliotece w omawianym okresie realizowano następujące cykliczne imprezy i wydarzenia:

- Projekt „Ferie w Bibliotece” i „Wakacje w bibliotece” – cykliczne zajęcia organizowane podczas ferii i wakacji (2013-2022),
- „Odjazdowy bibliotekarz” – rajd rowerowy dla mieszkańców miasta promujący czytelnictwo i zdrowy styl życia (2013-2024),
- Narodowe Czytanie – impreza promująca literaturę: głośne czytanie utworów zaliczanych do klasyki polskiej. Impreza plenerowa (2013-2024),
- Noc Bibliotek – zajęcia, warsztaty, spotkania, wystawy, projekcje filmowe, koncerty (2015-2024)
- Spotkania autorskie dla dzieci, młodzieży i dorosłych (2013-2024)
- „Poranek z Biblioteką” cykliczne zajęcia dla dzieci w wieku 6-12 lat (2018-2024)
- „Biblioteka dla smyka” cykliczne zajęcia dla dzieci do lat 3 (2019-2024)
- „Kawiarenka językowa” konwersacje w językach obcych. Zajęcia prowadzone przez wolontariuszki i wolontariuszy pracujące w Bibliotece w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności (2020-2024)

W Bibliotece działają stale następujące kluby:

- Dyskusyjny Klub Książki (spotkania raz w miesiącu) – od 2013 roku
- Klub Rękodzieła „Biblioteka pod szpileczką” (spotkania raz w tygodniu, dwie grupy – Filia nr 1) – od 2017 roku
- Klub Szachowy (spotkania dwa razy w miesiącu) – od 2020 roku,
- Klub Komiksu i Mangi - od 2024 roku.

oraz

Społeczna Rada Biblioteczna – organ doradczy w sprawach programowych dla dyrektora i zespołu Biblioteki – od 2018 roku

2.2.8. Nagrody i wyróżnienia

W latach 2020-2024 Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu za swoją działalność otrzymała następujące nagrody i wyróżnienia o charakterze ponadlokalnym:

- **Nagroda w ramach akcji „O osobach z niepełnosprawnościami" Fundacji Humanity in Action oraz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego**
  W konkursie, zorganizowanym w ramach akcji "O osobach z niepełnosprawnościami", w której wzięło udział 101 bibliotek publicznych i szkolnych z całej Polski Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej zajęła II miejsce.
  Zadaniem konkursowym dla bibliotek uczestniczących w akcji było zorganizowanie przynajmniej jednego spotkania dla dzieci, młodzieży lub grup wielopokoleniowych, z wykorzystaniem otrzymanych Książek "O osobach z niepełnosprawnościami" z serii edukacyjnej Fundacji Humanity in Action oraz scenariuszy opracowanych przez HIA Polska (lub według własnego pomysłu).
  Oceniając relacje komisja konkursowa brała pod uwagę oryginalność przeprowadzonego działania, kreatywność, skalę działania i włożoną w nie pracę, a także pokazanie perspektywy osób z niepełnosprawnościami poprzez ich zaangażowanie w działanie. (2020r.)

- **Publikacja „Perły Mazowsza V. Edycja specjalna"**
  Publikacja wydana przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych zawiera prezentację (opis, zdjęcia) laureatów konkursu Lider Zmian 2019, w którym Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu zwyciężyła w kategorii „Lider zmian. Nagroda Internatów", podkategorii „Człowiek w centrum uwagi" za projekt pn. „Rozszerzenie oferty kulturalnej w Przasnyszu poprzez inwestycję infrastrukturalną i doposażenie miejskich instytucji kultury". (2020r.)

- **Wyróżnienie w konkursie „eLEMentarz inspiracji na Rok Lema" ogłoszonym przez Lustro Biblioteki z okazji #RokLema** - wspólny Rekord Polski w jednoczesnym czytaniu utworu tego pisarza, został uznany za pomysł i inspirację godną polecenia innym bibliotekom w Polsce. (2021r.)

- **Tytuł „Ambasada Dostępności" przyznany przez Mazowiecki Instytut Kultury** w ramach projektu „7 Wspaniałych. Ambasady Dostępności" dla instytucji likwidującej bariery i włączającej w działania i wydarzenia osoby z niepełnosprawnościami (2021r.)

2.2.9. Ponadlokalna sektorowa współpraca i wymiana wiedzy

Od 2021 roku dyrektor Biblioteki, Małgorzata Sobiesiak, aktywnie uczestniczy w ogólnopolskiej grupie dyrektorów i dyrektorek bibliotek publicznych InicJaTyWy. Grupa ta zrzesza kadrę zarządzającą czołowych instytucji, co umożliwia wymianę wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk. Ponadto, podejmowane są liczne inicjatywy skierowane do środowiska bibliotekarzy i bibliotekarek w całym kraju.
Do najważniejszych działań, w które włączyła się Biblioteka w Przasnyszu w zakresie ponadlokalnej sektorowej współpracy i wymiany wiedzy należą:

- **Udział w pracach grupy doradczej ds. IV i V rundy Programu Rozwoju Bibliotek**

Małgorzata Sobiesiak - dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu została zaproszona przez Jacka Królikowskiego prezesa Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego do udziału w pracach grupy doradczej złożonej z przedstawicieli 8 bibliotek publicznych z całej Polski. W toku spotkań i dyskusji powstały założenia IV i V rundy Programu Rozwoju Bibliotek, programu kierowanego do pracowników bibliotek publicznych mającego na celu wszechstronne wsparcie i udostępnienie narzędzi pomocnych w rozwoju tych instytucji w zmieniającej się rzeczywistości.
Zaproszenie do udziału w pracach jest dużym wyróżnieniem i docenieniem działań Biblioteki w Przasnyszu. (2022,2023)

- **Ogólnopolskie Fora dyrektorek i dyrektorów bibliotek publicznych**

  Małgorzata Sobiesiak - dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu współprowadziła warsztaty w ramach 2. I 3. Forum dyrektorek i dyrektorów bibliotek publicznych. Fora organizowane były przez Grupę InicJaTyWy w styczniu i czerwcu 2022. Małgorzata Sobiesiak prowadziła warsztaty „Niskie zarobki – wysokie standardy o motywacji w zespole" oraz „Przystępnie o dostępności". Wydarzenia były realizowane w formie online. W roku 2024 w trybie stacjonarnym w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Pleszewie odbyło się 5. Forum: **Bo biblioteki potrzebują silnych liderów_ek**. Małgorzata Sobiesiak wzięła udział w panelu dyskusyjnym**: Przywództwo włączające – lider_ka w różnorodnym zespole.** W wydarzeniach wzięły udział osoby zarządzające bibliotekami publicznymi z całej Polski.

- **Konferencja "Przyszłość Mazowsza z Funduszami Europejskimi"**

  Podczas konferencji „Przyszłość Mazowsza z Funduszami Europejskimi" zorganizowanej w Ostrołęce przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych Małgorzata Sobiesiak zaprezentowała efekty realizowanego przez Bibliotekę w latach 2017-2018 projektu "Rozszerzenie oferty kulturalnej w Przasnyszu poprzez inwestycję infrastrukturalną i doposażenie miejskich instytucji kultury" dofinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego (2022)

- **Udział w grupie założycielskiej Stowarzyszenia Dyrektorek i Dyrektorów Bibliotek InicJaTyWy**

  Małgorzata Sobiesiak znalazła się w grupie 20 dyrektorek i dyrektorów bibliotek publicznych – członków założycieli nowego ogólnopolskiego Stowarzyszenia Dyrektorek i Dyrektorów Bibliotek InicJaTyWy. Spotkanie założycielskie odbyło się 01.12.2022 w Brusach. Stowarzyszenie chce budować prestiż stanowisk dyrektorek i dyrektorów bibliotek, wspierać ich w codziennej pracy, pamiętać o lokalnych grupach dyrektorskich InicJaTyWy, a także reprezentować interesy bibliotek. (2022)

- **Szkolenia online** zorganizowane przez Stowarzyszenie Dyrektorek i Dyrektorów Bibliotek Publicznych: Dyrektorskie S.O.S „Biblioteka powiatowa – ustawowy obowiązek czy możliwość rozwoju" bibliotekach powiatowych. Małgorzata Sobiesiak jako jedna z trzech prowadzących mówiła o budowaniu relacji i sieciowaniu. „Razem dla biblioteki. Wolontariat w teorii i praktyce" doświadczeniami Biblioteki w Przasnyszu w obszarze wolontariatu zagranicznego dzielił się Tomasz Gajewski (2024)

- **Podcast „AŻ Dostępność" na platformie Spotify** – wywiad Anny Żórawskiej prezeski Fundacji Kultura bez Barier z Małgorzatą Sobiesiak o Miejskiej Bibliotece Publicznej w Przasnyszu, o dostępności, o otwartości, o łamaniu barier, o życiu i o sprawczości w życiu. (2024)

- **Webinarium „Wdrożenie dostępności krok po kroku – dobre praktyki"** - na zaproszenie Narodowego Centrum Kultury pracownik naszej Biblioteki Tomasz Gajewski miał okazję poprowadzić webinarium dotyczące kwestii kluczowych związanych z wdrażaniem strategii dostępności w naszej instytucji. W webinarium wzięli udział przedstawiciele instytucji kultury z całego kraju. (2024)

2.3. Analiza otoczenia Biblioteki

2.3.1. Położenie Miasta Przasnysz

Przasnysz – to liczące ponad 16 tysięcy mieszkańców miasto położone na północnym Mazowszu nad rzeką Węgierką. Oddalone o 106 km od Warszawy, 22 km od Ciechanowa i 56 km od Ostrołęki jest punktem, przez który biegnie szlak na pojezierze mazurskie.
Łączna powierzchnia - 25,16 km^2.

2.3.2. Instytucje edukacyjne zlokalizowane na terenie Miasta

Na terenie miasta Przasnysz działają dwa miejskie przedszkola i 8 przedszkoli prywatnych oraz 3 żłobki (1 miejski i 2 prywatne). Miasto posiada na swoim terenie 4 szkoły podstawowe. W Przasnyszu działa także na prawach szkoły publicznej Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi Realizująca Program Rehabilitacji *Nasza Szkoła*.
Na terenie Przasnysza znajdują się 2 publiczne szkoły średnie:

- Liceum Ogólnokształcące im. KEN
- Zespół Szkół Powiatowych im. H. Sucharskiego

oraz Niepubliczne Centrum Kształcenia Edukator i Akademickie Liceum Ogólnokształcące. Nową placówką edukacyjną na terenie miasta jest Szkoła Muzyczna I st.
W mieście działa także Zespół Medycznych Szkół Policealnych (szkoła publiczna) i Uczelnia Lingwistyczno - Techniczna (uczelnia niepubliczna).
Ważnym sojusznikiem w działaniach Miejskiej Biblioteki Publicznej jest Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce Filia w Przasnyszu.

2.3.3. Miejskie instytucje kultury, sportu i rekreacji.

Jednym z ośrodków życia kulturalnego Miasta jest **Miejski Dom Kultury im. Stanisława Ostoi - Kotkowskiego.** W roku 2024 po gruntownym remoncie budynek MDK dostał swoje „drugie życie". W ramach swojej działalności zespół Domu Kultury organizuje szereg stałych propozycji rozwijających zdolności artystyczne i kulturalne uczestników, m.in. lekcje gry na instrumentach, lekcje śpiewu, zajęcia filmowe, plastyczne, taneczne. Działają przy nim stałe zespoły i grupy. Od wielu lat MDK jest organizatorem okolicznościowych i cyklicznych imprez kulturalnych o zasięgu ogólnomiejskim i regionalnym. Ponadto w MDK działa Kino, wystawiane są spektakle, organizowane koncerty i inne wydarzenia. Działa tu także pracownia batiku Mamut.

Kolejnym partnerem Biblioteki w działalności kulturalnej na terenie Miasta jest **Muzeum Historyczne**, mające swoją siedzibę w zrewitalizowanym w roku 2013 ratuszu miejskim. Podstawowymi zadaniami Muzeum jest gromadzenie zbiorów, ich opracowywanie, przechowywanie i konserwacja. Ponadto prowadzi ono działalność kulturalno-oświatową polegającą na wystawiennictwie, organizacji sesji popularnonaukowych, spotkań, odczytów, lekcji muzealnych, warsztatów. Gromadzone zbiory obecnie przechowywane są w trzech działach: historyczno-archeologicznym, dokumentacyjnym i oświatowym. Muzeum organizuje wystawy z własnych zbiorów, jak również sprowadza je z innych tego rodzaju placówek polskich i zagranicznych.
Największym obiektem rekreacji i sportu w Mieście jest **Ośrodek Sportu i Rekreacji**. Na jego terenie znajduje się między innymi stadion oraz kort tenisowy.

2.3.4. Instytucje pomocy społecznej

Jednym z naszych partnerów w realizowaniu działań edukacyjnych jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**. We współpracy i wsparciu MOPS w MBP wdrażana jest i rozwijana idea wolontariatu. Biblioteka była w latach 2020-2022 Partnerem dla MOPS w realizowanych przez tę instytucję projektach społecznych „ Potencjały – nowe formy kapitału społecznego w gminie miejskiej Przasnysz" oraz „Łagodzenie skutków pandemii wśród grup wysokiego ryzyka – osoby 60+".
W Przasnyszu działa Środowiskowy Dom Samopomocy stworzony dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, niewymagających leczenia szpitalnego oraz Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.
W mieście działa świetlica socjoterapeutyczna "Promyk Jutrzenki" prowadzona przez Zgromadzenie S.S. Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo. Jest to miejsce, do którego uczęszczają dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, rodzin dysfunkcyjnych.

2.3.5. Model współpracy instytucji kultury i pomocy społecznej

W Przasnyszu zainicjowano niezwykłą współpracę pomiędzy miejskimi instytucjami kultury (Biblioteka, Dom Kultury, i Muzeum) a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Wspólne działania mają na celu realizację innowacyjnych projektów oraz efektywne zarządzanie, które przynosi korzyści mieszkańcom i wzbogaca ofertę kulturalną Miasta.
Dzięki integracji zasobów i wspólnemu planowaniu, możliwe jest organizowanie nowych wydarzeń kulturalnych, warsztatów edukacyjnych oraz programów wsparcia dla osób potrzebujących. Ta inicjatywa ma na celu nie tylko podniesienie jakości życia mieszkańców, ale również promowanie lokalnej kultury i tradycji.
To działanie jest dowodem na to, jak różnorodne instytucje mogą efektywnie współpracować, aby tworzyć silniejszą i bardziej zintegrowaną społeczność.

2.3.6. Organizacje pozarządowe

Na terenie Przasnysza działa wiele grup i organizacji pozarządowych. MBP jest otwarta na wszelkie wspólne działania służące pożytkowi mieszkańców. W niniejszym opracowaniu wymieniamy wybrane, z którymi nawiązaliśmy lub nawiązujemy współpracę:
Federacja ROSA, której misją jest integracja, wspieranie, rozwijanie i promowanie mieszkanek

i mieszkańców Przasnysza. Skupia ona wspiera działania organizacji, stowarzyszeń oraz grup nieformalnych działających na terenie Miasta i regionu.
Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Przasnyskiej - popularyzuje wiedzę o przeszłości Przasnysza i okolic poprzez inicjowanie prac naukowych z zakresu historii regionu, organizowanie sesji popularnonaukowych, wykładów, wystaw, wycieczek, konkursów, upamiętnianie osób zasłużonych dla regionu; wspiera środowiska twórcze oraz inicjatywy sprzyjające rozwojowi Ziemi Przasnyskiej. Biblioteka współpracuje z Uniwersytetem Trzeciego Wieku działającym przy TPZP.
Koło Miłośników Sztuki TARAS – grupa przasnyskich artystów (literaci i aktorzy) skupionych wokół Bożeny Parzuchowskiej, organizująca coroczne konkursy literackie o zasięgu ponadlokalnym oraz wystawiająca spektakle teatralne.

2.3.7. Zabytki

Miasto Przasnysz posiada kilka cennych zabytków architektonicznych, to m.in.:

- **Ratusz** - wzniesiony pod koniec XVIII wieku. Obecnie, po rewitalizacji obiektu, znajduje się tu siedziba Muzeum Historycznego;
- **Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny -** jest to budowla późnogotycka, z lat 1474-1485. Na przestrzeni wieków (od XV do XIX w.) ulegała przebudowom i remontom (m.in. w XVI w. dobudowano kaplicę południową).
- **Zespół Klasztorny Bernardynek** - Kościół p.w. św. Klary i Józefa pochodzi z lat 1609-1616, budowę klasztoru ukończono w 1615 roku.
- **Zespół Klasztorny Bernardynów -** kościół został wzniesiony dla zakonu Bernardynów w latach 1585- 88 z inicjatywy Pawła Kostki, chorążego ciechanowskiego, kasztelana zakroczymskiego, brata św. Stanisława, który na budowę przeznaczył dobra rodzinne w Rostkowie. W 1923 r. kościół i klasztor otrzymało Zgromadzenie Męki Jezusa Chrystusa – Pasjonistów. W latach 80-tych XX w. stał się ośrodkiem parafii św. Stanisława Kostki. Miejska Biblioteka Publiczna z inicjatywy mieszkańców Przasnysza w 2015 r. podjęła się zadania uporządkowania, inwentaryzacji i skatalogowania cennych zbiorów biblioteki klasztornej należącej do Zgromadzenia O.O. Pasjonistów w Przasnyszu. Prace trwały w latach 2015-2019.
- **Przestrzenny Układ Komunikacyjny Mławskiej Kolei Dojazdowej** - kolej wąskotorowa została zbudowana w czasie I wojny światowej przez oddziały niemieckie.
- **Dom Sportu** - budynek został wzniesiony w latach 30-tych XX wieku. Przedstawia wartość artystyczną i naukową, stanowiąc obiekt o wyjątkowym charakterze w krajobrazie miasta, zarówno ze względu na pełnioną funkcję, determinującą jego duży gabaryt, jak i nawiązanie do architektury neoklasycystycznej. Obecnie znajduje się tu siedziba Miejskiego Domu Kultury. W roku 2024 został ukończony generalny remont budynku.
- **Budynki zespołu koszarowego jednostki wojskowej** - budynki stanowią element powstałych na początku XX w. koszar carskich, które początkowo stanowiły miejsce stacjonowania zaborczych wojsk rosyjskich.
- **Park miejski** - założony w I połowie XIX wieku w miejscu dawnego ogrodu spacerowego.

2.4. Charakterystyka społeczności lokalnej i jej potrzeb/problemów – wnioski z przeprowadzonych badań.

W celu lepszego zrozumienia potrzeb użytkowników naszej Biblioteki oraz uzyskania odpowiedzi na pytanie, jakie działania możemy podjąć, aby stać się bardziej atrakcyjnymi dla naszych odbiorców, przeprowadziliśmy wywiad kwestionariuszowy.
Dzięki zebranym opiniom, będziemy mogli lepiej dostosować naszą ofertę oraz wprowadzać innowac yjne rozwiązania, które jeszcze bardziej zbliżą nas do społeczności. Wyniki badań pomogły nam w opracowaniu celów strategicznych i celów operacyjnych na najbliższe pięć lat.

W 2022 roku przeprowadziliśmy badanie potrzeb czytelników i użytkowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu dotyczących oferty Biblioteki i funkcjonowania naszej instytucji. W przeprowadzonych badaniach pytaliśmy respondentów m.in. o ocenę naszych propozycji działań kulturalno-edukacyjnych. Z badań wynika, iż najwyższą oceną wśród wydarzeń kulturalnych (58% ocen bardzo dobrych) uzyskały spotkania autorskie. Uznanie zdobyły też koncerty (47% ocen bardzo dobrych) oraz wycieczki i rajdy (42% ocen bardzo dobrych). Wyjazdy teatralne oceniło na 5 - 31% ankietowanych. Propozycje wzbogacenia wydarzeń kulturalnych dotyczyły: występów piosenkarzy, opery, koncertów muzycznych, występów chórów, projekcji filmów. Wśród odpowiedzi znalazły się też propozycje dotyczące organizacji większej liczby spotkań dla dzieci, spotkań dedykowanych mężczyznom (dotyczących sportu, kwestii technicznych, motoryzacyjnych, gier planszowych). Większość z ankietowanych ocenia bardzo dobrze wszystkie proponowane przez Bibliotekę rodzaje zajęć edukacyjnych (od 40% ocen bardzo dobrych przy zajęciach edukacyjnych dla dzieci po 24% ocen bardzo dobrych dotyczących lekcji bibliotecznych). Duży jest również odsetek zajęciach edukacyjnych dla dzieci po 24% ocen bardzo dobrych dotyczących lekcji bibliotecznych). Duży jest również odsetek osób niekorzystających z tego typu zajęć (od 42% w przypadku lekcji bibliotecznych po 28% w przypadku zajęć dla dzieci).
Duży odsetek ankietowanych niekorzystających z naszej oferty edukacyjnej wskazuje na to, iż dotychczasowa oferta skierowana jest głównie do dzieci w wieku szkolnym (lekcje biblioteczne, zajęcia dla dzieci). Należałoby poszerzyć ofertę edukacyjną o aktywności skierowane do pozostałych grup wiekowych (młodzież, dorośli, seniorzy).

WNIOSKI z badań. Potrzeby
Powyższe badania pozwoliły na zdiagnozowanie potrzeb związanych z aktywnym czytelnictwem i uczestnictwem w ofercie kulturalno-edukacyjnej różnych grup wiekowych, szczególnie dzieci i ludzi młodych.
- potrzeba uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych (literackich, muzycznych),
- potrzeba wspólnych, ciekawych działań w różnych grupach wiekowych (nie tylko dzieci),
- potrzeba zdobywania wiedzy i umiejętności w niestandardowy, atrakcyjny sposób z wykorzystaniem nowych technologii (oferta skierowana również do młodzieży, dorosłych i seniorów)
- potrzeba spotkań z ciekawymi ludźmi

WYWIAD GRUPOWY (FOKUS)

Wywiad został przeprowadzony wśród członków Społecznej Rady Bibliotecznej (15 osób). Dotyczył rekomendacji i propozycji Rady poszerzenia oferty Biblioteki oraz analizy jej słabych oraz mocnych stron, szans i zagrożeń.
Wnioski z wywiadu zostały zawarte w rozdziałach dotyczących analizy SWOT oraz celów strategicznych i operacyjnych niniejszej Strategii.

3. ANALIZA SWOT pracy Biblioteki

Analizę SWOT przeprowadzono w gronie pracowników Biblioteki w oparciu o ich wiedzę i doświadczenie. Wnioski do analizy wypracowano także podczas spotkania Społecznej Rady Bibliotecznej.

3.1. Mocne strony

ZESPÓŁ I OFERTA

- Wysoki standard przestrzeni biblioteki, dostępność dla osób ze specjalnymi potrzebami, dobra lokalizacja (centrum miasta) biblioteki głównej;
- Różnorodność usług, w tym: wycieczki, koncerty, wyjazdy teatralne, warsztaty; kawiarenki językowe, pogotowie komputerowe, teatrzyki - bajki w nowej odsłonie, prowadzenie spotkań autorskich
- Liczne grupy rozwijające zainteresowania pod dachem biblioteki: Dyskusyjny Klub Książki, Biblioteka dla Smyka, Teatrobus, Klub Rękodzieła, wolontariusze z zagranicy, zajęcia szachowe, Poranek z biblioteką
- Skuteczna komunikacja z odbiorcą i promocja zasobów biblioteki przez media cyfrowe
- Cenne, z punktu widzenia celów strategicznych, kompetencje pracowników biblioteki: cyfrowe, praca z dziećmi, sieciowanie bibliotek w powiecie, umożliwianie uczestnictwa w kulturze, dostęp do rzetelnej informacji, rękodzieło, działania teatralne, znajomość angielskiego
- Twórczy zespół chętny do wdrażania nowych pomysłów.
- Wrażliwość zespołu na potrzeby społeczności lokalnej.
- Stała oferta dla dzieci z niepełnosprawnościami
- Stała oferta dla seniorów
- Wolontariat, w tym wolontariat zagraniczny (wolontariusze z krajów europejskich pracujący w Bibliotece);
- Działania dyrektora Biblioteki na forum ogólnopolskim: grupa dyrektorek i dyrektorów bibliotek InicJaTyWy, grupa założycielska Stowarzyszenia Dyrektorek i Dyrektorów Bibliotek Publicznych, (inspiracje, wymiana doświadczeń, wiedza merytoryczna, marka i rozpoznawalność Biblioteki w Przasnyszu w środowisku).

INFRASTRUKTURA I LOKALIZACJA

- Położenie w centrum miasta

- Atrakcyjna, wielofunkcyjna i dostępna przestrzeń

WIZERUNEK I WSPÓŁPRACA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

- Skuteczna współpraca z instytucjami działającymi w mieście: MOPS, Biblioteka Pedagogiczna, Muzeum, MDK, placówki oświatowe,
- Efektywna współpraca z bibliotekami w powiecie oparta na idei sieciowania
- Aktywny organ doradczy i rzeczniczy w postaci Społecznej Rady Bibliotecznej.
- Marka Biblioteki w środowisku lokalnym i rozpoznawalność w środowisku branżowym.
- Działania dyrektora Biblioteki na forum ogólnopolskim: grupa dyrektorek i dyrektorów bibliotek InicJaTyWy, grupa założycielska Stowarzyszenia Dyrektorek i Dyrektorów Bibliotek Publicznych, (inspiracje, wymiana doświadczeń, wiedza merytoryczna, marka i rozpoznawalność Biblioteki w Przasnyszu w środowisku).

3.2. Słabe strony

ZESPÓŁ I OFERTA

- Hermetyczność grupy odbiorców wydarzeń kulturalnych (ciągle te same osoby, słaby napływ nowych)
- Brak koncepcji budowania atrakcyjnej oferty dla młodzieży;
- Niewystarczające kompetencje zespołu w pracy z osobami ze szczególnymi potrzebami (szczególnie w obszarach czucie i rozumienie).

INFRASTRUKTURA I LOKALIZACJA

- Zbyt mała w stosunku do potrzeb powierzchnia biurowa i magazynowa w bibliotece głównej,
- Słaby internet,
- Brak przestrzeni zewnętrznej zagospodarowanej na miarę potrzeb organizacji wydarzeń plenerowych,
- złe warunki lokalowe w wypożyczalni Filii nr 1,
- starzejący się sprzęt komputerowy.

WIZERUNEK I WSPÓŁPRACA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

- brak skutecznej strategii promocyjnej i informacyjnej skierowanej do młodzieży,
- brak skutecznych metod dotarcia z ofertą do osób, które nie korzystają z naszych usług.

3.3. Szanse

- MDK w nowej odsłonie (to też zagrożenie)
- Wykluczenie komunikacyjne miasta - mieszkańcy chętnie uczestniczą w kulturze na miejscu
- Mieszkańcy w większości mają dostęp do internetu - ułatwia to komunikację z nimi
- Biblioteka, jako jedna z nielicznych instytucji w mieście zajmuje się: edukacją cyfrową dorosłych, ma ofertę z zakresu edukacji kulturowej dla dzieci z niepełnosprawnościami, animuje „niewidocznych" seniorów, służy indywidualną pomocą w zakresie załatwiania spraw i przesyłania dokumentów online;
- Dobre wzajemne relacje i współpraca z bibliotekami gminnymi

3.4. Zagrożenia

- MDK w nowej odsłonie (to też szansa),
- spadek popularności książki papierowej,
- starzenie się społeczeństwa,
- zmniejszenie środków (samorządowych i krajowych) na kulturę,
- wyludnianie miasta (młodzież wyjeżdża),
- drastyczny wzrost cen książek przy tych samych środkach budżetowych,
- ryzyko pojawienia się wypalenia zawodowego wynikającego z pracy pod presją czasu i mnogość zbyt wielu zadań.

4. MISJA

Biblioteka - miejscem dla mieszkańców. Mieszkańcy - inspiracją dla Biblioteki.

5. WIZJA

Przyjazne miejsce - otwarte dla różnych grup wiekowych, społecznych, osób z niepełnosprawnościami, łączące tradycję z nowoczesnością. Integrujące i współpracujące z organizacjami i instytucjami działającymi w środowisku lokalnym i ponadlokalnym. Biblioteka jako miejsce inspiracji do działania, poszerzania wiedzy i umiejętności, udostępniające zasoby na nośnikach tradycyjnych i elektronicznych.

6. OBSZARY ROZWOJU BIBLIOTEKI. CELE I DZIAŁANIA

6.1. Obszary rozwoju Biblioteki

Dobre warunki pracy, działalności i funkcjonowania instytucji pozwalają na utrzymanie i poszerzenie oferty kulturalno-edukacyjnej Biblioteki. W związku z tym zespół pracowników we współpracy ze Społeczną Radą Biblioteczną określił na potrzeby niniejszej Strategii, w powiązaniu z celami określonymi w Strategii rozwoju Miasta Przasnysz do roku 2030 następujące 3 obszary działania: kultura, wiedza i edukacja oraz społeczność lokalna. Autorzy *Strategii Rozwoju Miasta Przasnysz* przyjęli, iż „*najważniejszym wyzwaniem i jednocześnie oczekiwaniem, jest* ***poprawa jakości życia***. *To pojęcie wieloaspektowe, w ramach którego mieści się także wiele innych wskazanych wyżej wyzwań, takich jak dostępność usług publicznych, nowoczesna infrastruktura, edukacja, wysoka jakość powietrza, tereny zielone czy oferta dla młodych*. Biblioteka swoją wizją i misją jest z pewnością elementem, który jest w stanie wesprzeć wyzwania, przed którymi stoi Miasto.

Nadrzędnym celem Strategii Rozwoju Miasta Przasnysz jest „Poprawa jakości życia w Mieście Przasnysz". Priorytetowe obszary rozwoju Biblioteki (kultura, społeczność lokalna, rozwój i wiedza) są spójne z nadrzędnym celem określonym w Strategii Miasta, gdyżż:

1. **Kultura**:
    - **Biblioteka jako centrum kulturalne**: Organizowanie wydarzeń kulturalnych, wystaw, spotkań autorskich i warsztatów artystycznych w bibliotece przyczynia się do wzbogacenia oferty kulturalnej miasta. Poprawia to dostęp mieszkańców do kultury i sztuki, co bezpośrednio wpływa na jakość życia.
    - **Promocja lokalnej twórczości**: Wspieranie lokalnych artystów i twórców poprzez udostępnianie przestrzeni w bibliotece na ich prace i występy. To buduje poczucie dumy i tożsamości lokalnej.
2. **Społeczność lokalna**:
    - **Integracja społeczna**: Biblioteka jako miejsce spotkań i integracji społecznej, gdzie mieszkańcy mogą się spotykać, wymieniać doświadczeniami i budować relacje. Organizowanie klubów, grup wsparcia i innych inicjatyw społecznych wzmacnia więzi społeczne.
    - **Wolontariat i zaangażowanie obywatelskie**: Zachęcanie mieszkańców do angażowania się w działalność biblioteki poprzez wolontariat, udział w pracach Społecznej Rady Bibliotecznej, zwiększa poczucie przynależności i odpowiedzialności za rozwój lokalnej społeczności.
3. **Rozwój i wiedza**:
    - **Edukacja i rozwój osobisty**: Biblioteka jako centrum edukacyjne oferujące zajęcia edukacyjne, szkolenia i warsztaty, które pomagają mieszkańcom rozwijać nowe umiejętności i podnosić kompetencje. To wspiera rozwój osobisty i zawodowy, co przekłada się na lepsze perspektywy życiowe.

- **Innowacje i technologie**: Wprowadzenie nowoczesnych technologii i innowacyjnych rozwiązań w bibliotece, takich jak dostęp do komputerów, internetu i zasobów cyfrowych, co zwiększa dostępność informacji i wiedzy.
- **Dostęp do informacji**: Biblioteka jako źródło wiedzy i informacji, oferująca szeroki dostęp do książek, czasopism, baz danych i innych materiałów edukacyjnych. To umożliwia mieszkańcom zdobywanie wiedzy na różne tematy, co jest kluczowe dla ich rozwoju intelektualnego.

Integracja tych obszarów rozwoju w ramach Strategii Rozwoju Biblioteki Publicznej w Przasnyszu z nadrzędnym celem Strategii Rozwoju Miasta Przasnysz przyczynia się do kompleksowej poprawy jakości życia mieszkańców. Poprzez wspólne działania w kulturze, społeczności lokalnej, rozwoju i wiedzy, Miasto może stworzyć bardziej zrównoważone, zintegrowane i dynamiczne środowisko, które sprzyja dobrobytowi i satysfakcji jego mieszkańców.

6.2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

I. Rozszerzenie grona dorosłych uczestników wydarzeń kulturalnych. Obszar: kultura

Przasnysz jest małym miastem oddalonym od dużych miejscowości o ok. 100 km (od Warszawy, Płocka, Olsztyna). Nie mamy w naszym mieście szansy na korzystanie z tzw. kultury wysokiej (teatru, filharmonii). Jest natomiast potrzeba uczestnictwa w tego typu wydarzeniach. Samodzielna organizacja wyjazdu do większej miejscowości jest dużą trudnością logistyczną (szczególnie dla osób starszych). Biblioteka posiada zasoby (wiedzę, umiejętności, dobrą komunikację z otoczeniem) do organizacji tego typu wyjazdów. Ważne to jest to również względu na okazję do integracji mieszkańców. Odpowiadając na potrzebę uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, Biblioteka z jej zasobami lokalowymi (funkcjonalna i kameralna przestrzeń) jest organizatorem małych wydarzeń kulturalnych (koncerty, spotkania autorskie, małe formy teatralne). Aby zwiększyć liczbę mieszkańców w tego typu wydarzeniach planujemy w partnerstwie i porozumieniu z Ochotniczą Strażą Pożarną (właścicielem terenu przylegającego do letniej czytelni) zaaranżować przestrzeń przy Bibliotece i stworzyć scenę letnią.

Kolejne cele operacyjne	**Wskaźniki realizacji**	**Przykładowe działania**	**Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)**
I.1 Zwiększenie uczestnictwa w kulturze mieszkańców miasta poprzez wyjazdy na wydarzenia do innych miejscowości	Liczba uczestników 150 osób/rok 2025 Liczba partnerów 1 Liczba wyjazdów -4/rok	Wyjazdy „Teatrobusem” na spektakle, koncerty do innych miast	Grudzień 2025 Następnie raz na rok
I.2 Rozszerzenie kręgu	Liczba uczestników 400/rok	Realizacja różnorodnych wydarzeń kameralnych:	Grudzień 2025 Następnie co

Kolejne cele operacyjne	**Wskaźniki realizacji**	**Przykładowe działania**	**Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)**
odbiorców kameralnych wydarzeń kulturalnych poprzez dotarcie z tą ofertą do mieszkańców nie będących użytkownikami biblioteki (non-users)	Liczba partnerów 3 Liczba wydarzeń 30 Listy uczestników	teatralnych i muzycznych oraz spotkań autorskich trafiających do różnych grup uczestników (także ze specjalnymi potrzebami) Promocja w miejscach uczęszczanych przez mieszkańców (przychodnie, sklepy, restauracje)	rok.
I.3 Rozszerzenie przestrzeni biblioteki poprzez adaptację letniej czytelni z przylegającym do niej parkingiem	Czytelnia letnia z opcją sceny letniej oddana do użytku	Współpraca z Organizatorem (wsparcie organizacyjne i eksperckie). Zbudowanie partnerstwa z OSP. Uzyskanie środków Plan aranżacji Realizacja	2027

II. Stworzenie nowych możliwości dla intelektualnego i społecznego rozwoju dzieci i młodzieży. Cel ten funkcjonuje we wszystkich 3 obszarach strategicznych.

Korzystając z faktu, iż nowa siedziba biblioteki jest miejscem atrakcyjnym i przyciąga nowych czytelników (w tym także młodych ludzi) będziemy organizować działania dla/z dzieci i młodzieży, aby wesprzeć ich w rozwijaniu ich zainteresowań oraz w zmaganiu się z zagrożeniami współczesności (tzw. demencją cyfrową, uzależnieniami, przemocą, alienacją, samotnością, brakiem umiejętności komunikacji).

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
II.1 Poprawa relacji w grupach rówieśniczych (dzieci i młodzieży w wieku szkolnym)	Liczba uczestników 400 Liczba partnerów 6 Liczba wydarzeń 20/rok Obserwacja grup Wywiady z uczestnikami	-Warsztaty dla różnych grup wiekowych (integrujące, poprawiające relacje i komunikację) -wydarzenia aktywizujące młodych ludzi (np. Noc Bibliotek, festyny, rajdy rowerowe,	Wrzesień 2025 Następnie raz w roku

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
		Poranki z Biblioteką) Oferta działań pn. "Komunikacja bez przemocy" (warsztaty, spotkania z terapeutą/psychologiem, promocja publikacji tematycznych) -utworzenie partnerstwa celowego ze szkołami, Biblioteką Pedagogiczną.	
II.2 Zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i nastolatków w sieci	Liczba uczestników – 100/rok Liczba zajęć – 4/rok Liczba tematów- 2 Liczba godzin – 8/rok	- Zdobycie przez bibliotekarzy potrzebnych kompetencji - Partnerstwa ze szkołą - Projekty np: „Równać Szanse" - Ankieta wśród młodzieży na temat zagrożeń - Zajęcia na tematy: Rzetelne informacja Hejt w sieci	Wrzesień 2025 Potem co rok.
II.3 Zwiększenie wśród dzieci i nastolatków kompetencji przyszłości.	Liczba uczestników – 50/rok Liczba zajęć – 5/rok Liczba tematów- 5 Liczba godzin – 10/rok	- Badanie potrzeb i trendów w obszarze pracy z młodzieżą. - Partnerstwa ze szkołami - Warsztaty ze specjalistami, - warsztaty z wolontariuszami z zagranicy - Robotyka	Wrzesień 2025 Potem co rok
II.4 Rozszerzenie oferty rozwojowej dla dzieci w wieku do 3 r.ż. poprzez zwiększenie dostępności tych zajęć.	Liczba uczestników 40 Liczba partnerów - 4 Liczba wydarzeń - 15	- Badanie potrzeb - Rozwój kompetencji bibliotekarzy w tym kierunku - Plan działań - Promocja - Biblioteka dla smyka - Głośne czytania w	Wrzesień 2025 Potem co rok.

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
		żłobkach miejskich - Poszerzenie księgozbioru o literaturę dla dzieci w wieku do 3 r.ż.	

III. Rozwój kompetencji mieszkańców, instytucji i organizacji społecznych w oparciu o wymianę wiedzy w środowisku. Obszar: Rozwój i wiedza

Odpowiedzią Biblioteki na nowe wyzwania związane z mobilnością mieszkańców, nowymi technologiami, szumem informacyjnym, wsparciem rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych jest oferta edukacyjna zawierająca działania skierowane do różnych grup wiekowych. Szansą na różnorodność oferty są umiejętności zespołu Biblioteki w zakresie wykorzystywania nowych technologii oraz doświadczenie w tworzeniu partnerstw lokalnych (nauczyciele języków obcych, przedszkole językowe, wolontariat obcokrajowców,, itp.) oraz działanie i tworzenie grup animowanych przez Bibliotekę.
Biblioteka jako instytucja pełniąca zadania biblioteki powiatowej wspiera kadrę zarządzającą i pracowników bibliotek gminnych powiatu przasnyskiego w zdobywaniu umiejętności merytorycznych oraz tworzy warunki do wymiany wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk. Jest też ośrodkiem integrującym lokalne środowisko bibliotekarskie.

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
III.1 Zwiększanie kompetencji mieszkańców miasta w zakresie języków obcych, stworzenie warunków do poznawania innych kultur, państw i języków	Liczba uczestników 200/rok Liczba partnerów 4 Liczba wydarzeń 12/rok Pozycje w księgozbiorze: zakup nowych pozycji 5/rok	-Badanie potrzeb - Grupy konwersacyjne **(**Kawiarenka językowa) -Wzbogacenie i promocja działu książek w językach obcych -Wolontariat obcokrajowców -Spotkania z podróżnikami -Zajęcia językowo-kulturowe dla grup szkolnych -Zwiększenie kompetycji językowych pracowników - kursy językowe	Grudzień 2025 Potem co rok
III.2	Liczba partnerów 2	-Plan działań:	Grudzień 2025

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
Zwiększenie podstawowych kompetencji cyfrowych i umiejętności obsługi urządzeń cyfrowych u osób dorosłych	Zajęcia dla zorganizowanych grup (UTW) – 1 grupa/rok Liczba spotkań – 5/rok -Konsultacje osobiste- 20 godzin/rok	metody edukacji zostaną wybrane na podstawie badania potrzeb odbiorców -Pogotowie komputerowe	Potem co rok
III.3 Rozwój kompetencji rodzicielskich i wychowawczych	Liczba uczestników 40/rok Liczba partnerów 3 Liczba wydarzeń 12/rok	-Badanie potrzeb rodziców -Promocja wydarzeń kierowanych do rodziców. -„Biblioteka dla smyka”. -Klub Rodzica. -Zakup literatury dla rodziców dot. wychowania i rozwoju dzieci	Czerwiec 2025 Potem co rok
III.4 Zwiększenie dostępu seniorów do potrzebnych im w codziennym życiu zasobów informacji i wiedzy	Liczba uczestników: 100/rok Liczba partnerów 4 Liczba wydarzeń 4/rok	-Badanie potrzeb -Promocja dostosowana do seniorów Aktywny senior: -Spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin (zdrowie, wypoczynek, kultura, ekonomia)	czerwiec 2025 Potem co rok
III.5 Stworzenie możliwości rozwoju zainteresowań w grupach animowanych przez bibliotekę.	Liczba uczestników 100/rok Liczba grup - 5 Liczba partnerów 6 Liczba spotkań I wydarzeń – 67/rok	-Badanie potrzeb - Plan działań - Promocja - Aktywny Senior - Dyskusyjny Klub Książki - Klub Rękodzieła - Klub Szachowy - Klub Komiksu i Mangi - Wycieczki i rajdy krajoznawcze	Grudzień 2025 Potem co rok

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
III.6 Rozwój współpracy w ramach sieci bibliotek gminnych działających w powiecie przasnyskim	Liczba uczestników 30 Liczba partnerów 6 Liczba wydarzeń 12/rok Liczba projektów w partnerstwie – 1/rok	- Badanie oczekiwań pracowników bibliotek gminnych odnośnie do współpracy w ramach sieci. - spotkania kadry zarządzającej bibliotek, -Spotkania integracyjne dla pracowników bibliotek powiatu przasnyskiego -Tworzenie partnerstw w ramach powiatowej sieci bibliotek - wspólne działania -Zwiększenie wiedzy merytorycznej z zakresu organizacji pracy wśród pracowników bibliotek gminnych powiatu przasnyskiego (wizyty w bibliotekach instruktora ds. bibliotek gminnych, szkolenia, warsztaty, wizyty studyjne)	Grudzień 2025 Potem co rok
III.7 Aktywizacja Społecznej Rady Bibliotecznej na rzecz społeczności lokalnej	Liczba spotkań – 4/rok Liczba wydarzeń zainicjowanych przez Radę - 1 na rok.	Spacery historyczne Udział w teatrzykach	Grudzień 2025 Potem co rok
III.8 Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej	Liczba spotkań roboczych – 10/rok	Kalendarz planowanych imprez - w chmurze (do końca 2025)	Grudzień 2025 Potem co rok

IV. Uzupełnienie oferty Filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Z. Nałkowskiej w Przasnyszu jako miejsca niezbędnego lokalnej społeczności. Obszar: Społeczność lokalna

Filia Biblioteki znajduje się na dużym osiedlu mieszkaniowym oddalonym od centrum miasta, zamieszkałym w 60% przez osoby w wieku senioralnym. Chcemy zaakcentować potrzebę jej funkcjonowania w tej lokalizacji, zintegrować wokół tego miejsca mieszkańców. W tym celu planujemy wzmocnienie marki naszej jedynej Filii zarówno pod względem promocji działań, jak i infrastruktury oraz uzupełnienia oferty. Ta ostatnia powinna być dostosowana głównie do potrzeb mieszkańców osiedla (diagnoza, analiza potrzeb).

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
IV. 1 Uzupełnienie oferty Filii nr 1 jako miejsca przyjaznego oraz potrzebnego mieszkańcom osiedla Orlika i najbliższego Sąsiedztwa.	Liczba uczestników 80/rok Liczba partnerów 3 Liczba wydarzeń 4/rok	-Badanie potrzeb mieszkańców osiedla Orlika -warsztaty I zajęcia plenerowe (np. Florystyczne, nordic walking) -spotkania ze specjalistami dot. zdrowego trybu życia (psycholog, dietetyk)	2025 rok Potem co rok
IV. 2 Poprawa estetyki i funkcjonalności lokalu Filii	-wysokie regały w wypożyczalni -Pomalowane pomieszczenia - 2 Liczba partnerów 1	-Malowanie -Zakup regałów	Do końca 2026 roku

V. Włączenie osób ze specjalnymi potrzebami do uczestnictwa w korzystaniu z oferty Biblioteki

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
V.1 Poznanie potrzeb i oczekiwań osób z niepełnosprawnościami i osób starszych dotyczących oferty	Liczba uczestników badań - 50	-stworzenie grupy eksperckiej ds. Dostępności - wywiady	Do końca 2025 roku

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
Biblioteki			
V.2. Zwiększenie kompetencji pracowników biblioteki w zakresie obsługi użytkowników ze specjalnymi potrzebami	Liczba szkoleń – 2/rok Liczba uczestników szkoleń – 12/rok	-Badanie potrzeb - Organizacja szkoleń	Grudzień 2025 Potem co rok
V. 3 Dostosowanie przestrzeni bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w obszarach czucie i rozumienie	Liczba dostosowanych pomieszczeń/przestrzeni - 3 Liczba partnerów 3	-utworzenie strefy wyciszeń w bibliotece głównej i Filii - adaptacja terenu letniej czytelni I przestrzeni do niej przylegającej na potrzeby realizacji plenerowych wydarzeń włączających	Do końca 2029
V. 4 Rozwinięcie oferty udostępniania zbiorów w różnych formatach	Liczba zakupionych egzemplarzy – 30/rok Zwiększenie liczby kodów do platformy e-booków – o 5/rok	-Zakup książek z dużą czcionką -Zakup audiobooków - zakup kodów do platform e-booków	Grudzień 2025 Potem co rok
V.5. Przystosowanie oferty wydarzeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami I osób starszych	Liczba uczestników ze specjalnymi potrzebami – 3000/rok Liczba wydarzeń – 100/rok	-powołanie zespołu ds dostępności wśród pracowników biblioteki, - promocja I informacja o wydarzeniach - stworzenie standardów wydarzenia włączającego - przystosowanie przestrzeni (lokal I plener) do realizacji wydarzeń włączających (np.	Grudzień 2025 Potem co rok

Kolejne cele operacyjne	Wskaźniki realizacji	Przykładowe działania	Czas realizacji (kiedy dokonamy ewaluacji)
		Strefy wyciszeń)	
V.6 Rozwój dzieci z niepełnosprawnościami poprzez ich uczestnictwo w kulturze	Liczba uczestników 30 Liczba partnerów 3 Liczba wydarzeń 6/rok	-Badanie potrzeb -Plan działań -Promocja -Bajkowa biblioteka -Przedstawienia teatralne -Festyn integracyjny -Warsztaty plastyczne -Zajęcia z zakresu biblioterapii i dogoterapii	Wrzesień 2025 Potem co rok

7. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

7.1. Zmiany prawne i organizacyjne w bibliotece

Na potrzeby zarządzania wdrażaniem strategii zostanie powołany zespół składający się z dyrektora i 3 pracowników biblioteki. Zespół spotykał się będzie średnio dwa razy w roku, aby analizować bieżący przebieg wdrażania działań założonych w planie, szczególnie w kontekście ewentualnych trudności.

7.2. Monitoring realizacji planu

Realizacja Strategii Rozwoju MBP w Przasnyszu będzie monitorowana przez ciągłe zbieranie i analizowanie informacji dotyczących trwających działań. Głównym źródłem danych będzie budżet biblioteki i harmonogram prac uwzględniający planowane działania. Wytyczne do monitoringu będą pozyskiwane na podstawie dokumentacji własnej biblioteki (statystyki, zdjęcia, dyplomy, relacje) oraz dokumentacji zewnętrznej (artykuły – lokalne portale internetowe i gazety), a także z obserwacji, wywiadów z pracownikami i uczestnikami działań.

7.3. Ewaluacja

Zespół zajmujący się wdrażaniem Strategii będzie także monitorował i dokonywał ewaluacji działań. Ewaluacja będzie polegała na:

- analizie zebranych materiałów dotyczących poszczególnych działań,
- ocenie całego przedsięwzięcia,

- przygotowaniu ewentualnych programów naprawczych dla poszczególnych zadań.

7.4. Komunikowanie realizacji Strategii mieszkańcom, władzom samorządowym oraz partnerom

Informację o stanie realizacji planu MBP przekazywać będzie poprzez:

- stronę internetową Biblioteki www.mbpprzasnysz.pl i profil Biblioteki w mediach społecznościowych (facebook, instagram TikTok);
- BIP Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu;
- sprawozdania (półroczne i roczne) z działalności MBP składane do Burmistrza Miasta;
- spotkania i konsultacje z przedstawicielami władz samorządowych, instytucji i organizacji partnerskich;
- spotkania i konsultacje ze Społeczną Radą Biblioteczną;
- udział i informacje na posiedzenia komisji oświaty, kultury, zdrowia i opieki społecznej;
- relacje zamieszczane w prasie lokalnej i na lokalnych portalach internetowych;
- spotkania formalne i nieformalne.